

Η σχέση Ελλάδας και Ισραήλ παραμένει στρατηγική και δεν θα επηρεαστεί από την παράλληλη προσπάθεια εξομάλυνσης των σχέσεων με την Τουρκία, αναφέρει στην πρώτη, μετά την ανάληψη των καθηκόντων του στην Αθήνα, συνέντευξή του στην «Κ» ο νέος πρέσβης του Ισραήλ Νόαμ Κατζ. Με την επιστροφή του Μπέντζαμιν Νετανιάχου -αρχιτέκτονα της σχέσης Ελλάδας - Ισραήλ- στην πρωθυπουργία θα ακολουθήσουν, σύμφωνα με τον κ. Κατζ, νέες πρωτοβουλίες.

Ολες οι ελληνικές κυβερνήσεις, από αριστερές έως συντηρητικές, έχουν υποστηρίξει τη στρατηγική συνεργασία με το Ισραήλ. Ισχύει το ίδιο και για το Ισραήλ;

Ξεκάθαρα ναι. Η σχέση από την ισραηλινή προοπτική είναι στρατηγική. Κάναμε κάποιες αλλαγές στην κυβέρνησή μας. Είχαμε κάποια αστάθεια. Αλλά οι σχέσεις μας συνεχίζουν να είναι ισχυρές. Σκεφθείτε τις τελευταίες εβδομάδες. Είχαμε την επίσκεψη του υπουργού Αμυνας, την επίσκεψη του γενικού γραμματέα του υπουργείου. Ο αριθμός των αντιπροσωπειών που ήρθαν από την Ελλάδα στο Ισραήλ και από το Ισραήλ στην Ελλάδα ήταν αριθμός-ρεκόρ, όταν το συγκρίνω με τις ευρωπαϊκές χώρες και τις ΗΠΑ μαζί. Οι σχέσεις μας είναι ισχυρές και σε άλλους τομείς, όχι μόνο σε αυτούς που ηγούνται άλλοι. Αναμένουμε μια νέα κυβέρνηση στο Ισραήλ τις επόμενες ημέρες ή εβδομάδες. Αυτή η κυβέρνηση θα δεσμευθεί να οικοδομήσει τη σχέση με την Ελλάδα. Ο εκλεγείς πρωθυπουργός του Ισραήλ ήταν ο αρχιτέκτονας από την ισραηλινή πλευρά για την ανασυγκρότηση της σχέσης με την Ελλάδα. Αυτό θα είναι μέρος της νέας ατζέντας του ως πρωθυπουργού. Ελπίζω ότι θα μπορέσουμε να δούμε κάποιες κοινές δραστηριότητες και συναντήσεις με τη νέα κυβέρνηση.

Υπάρχει η μεταβλητή γεωμετρία των τριμερών. Ενα από αυτά τα σχήματα είναι το 3+1 με τις ΗΠΑ. Καταγράφονται καθυστερήσεις. Πιστεύετε ότι οι εργασίες των 3+1 θα ξαναρχίσουν;

Ναι. Η τριμερής συνεργασία είναι πολύ σημαντική για εμάς. Το 3+1 είναι πολύτιμο για εμάς. Ναι, μπορεί να υπήρξαν κάποιες καθυστερήσεις, ίσως επειδή είχαμε κάποιες αλλαγές. Αλλά σας υπενθυμίζω ότι πριν από έναν μήνα είχαμε μια συνάντηση 3+1 στο Ισραήλ, η οποία ασχολήθηκε με την κυβερνοάμυνα με επίκεντρο τη ναυτιλία, τις υποδομές και την ενέργεια. Αναμένουμε περισσότερες συναντήσεις.

Πώς επηρεάζει η ισραηλινοτουρκική προσέγγιση τις σχέσεις Ισραήλ - Ελλάδας;

Οι σχέσεις μας με την Ελλάδα είναι ισχυρές και δεν πρόκειται να επηρεαστούν από την προσέγγιση με την Τουρκία, με τρόπο που θα διαβρώσει τις στρατηγικές μας σχέσεις. Το είπαμε δυνατά και ξεκάθαρα στους Τούρκους. Το είπε δημόσια και ο

υπουργός Αμυνάς μας. Η Τουρκία είναι μια σημαντική χώρα στην περιοχή. Εχουμε κάποιες κοινές προκλήσεις, μερικές από τις οποίες είναι στρατηγικής σημασίας. Καταπολέμηση της τρομοκρατίας, εμπορικές σχέσεις, τουρισμός και πολλά κοινά πράγματα που συμβαίνουν μεταξύ των κοινωνιών. Δεν πρόκειται να γίνει εις βάρος της Ελλάδας. Πιστεύουμε επίσης στη διπλωματία. Οπως προσπαθείτε να λύσετε τα προβλήματά σας με την Τουρκία μέσω διαλόγου και διπλωματίας, κάνουμε το ίδιο. Προχωράμε σιγά σιγά σε διάλογο με τους Τούρκους για να συζητήσουμε εκκρεμότητες.

Ο υπουργός Αμυνας της χώρας σας πρόσφατα είπε ότι το Ισραήλ μπορεί να είναι γέφυρα διαλόγου και συνεργασίας. Αυτό σημαίνει κάτι συγκεκριμένο ή είναι γενική θέση;

Νομίζω ότι αν μπορούμε να συνεισφέρουμε σε κάτι τέτοιο θα χαρούμε πολύ να το κάνουμε. Δεν είναι στο τραπέζι τώρα. Μπορώ όμως να πω ότι ο διάλογος είναι σημαντικός. Εχουμε ένα εντυπωσιακό παράδειγμα που είναι η συμφωνία μας με τον Λίβανο. Υπογράψαμε συμφωνία με μια χώρα με την οποία νομικά βρισκόμαστε σε κατάσταση πολέμου. Εχοντας τη δυνατότητα να ασκήσουμε διπλωματία, άμεση ή έμμεση, με τις διευκολύνσεις των ΗΠΑ και της Γαλλίας, καταλήξαμε σε μια συγκεκριμένη συμφωνία που είναι προς όφελος και των δύο χωρών, χωρίς, βέβαια, να λύνονται τα μεγάλα ζητήματα.

Η Ελλάδα και το Ισραήλ έχουν αυτό το μοναδικό χαρακτηριστικό της τεράστιας και ενεργητικής διασποράς. Υπήρχαν συναντήσεις των λόμπι μας στην Αθήνα τις προηγούμενες μέρες. Είναι η διασπορά μια ώθηση που προωθεί επίσης καλύτερες σχέσεις μεταξύ των χωρών μας;

Είμαστε ευλογημένοι κατά κάποιον τρόπο, Ελλάδα και Ισραήλ, να έχουμε διασπορές συνδεδεμένες με τα μητρικά κράτη. Οι άνθρωποι της διασποράς μας έχουν μια μοναδική και ιδιαίτερη αγάπη για την πατρίδα. Βοηθούν και τις δύο χώρες μας να τοποθετηθούν, να δημιουργήσουν γέφυρες με τις κοινωνίες στις οποίες ζουν. Νομίζω ότι είναι κάτι μοναδικό και πρέπει να απολαμβάνουμε τα οφέλη.

Ελλάδα και Ισραήλ έχουν πολύ στενούς δεσμούς σε θέματα άμυνας, οικονομίας και πολιτισμού. Σε όλα αυτά τα θέματα υπάρχει συνεργασία, αλλά θα μπορούσαμε να πάμε καλύτερα;

Εχουμε μερικούς μοχλούς για τις διμερείς μας σχέσεις. Κάποιοι αφορούν την οικονομία, άλλοι την ενέργεια και ασφάλεια. Νομίζω ότι πρέπει να είμαστε ικανοποιημένοι, αλλά είναι δική μας ευθύνη να συνεχίσει να μεγαλώνει. Η σχέση μας με την Ελλάδα δεν είναι σχέση αγοραστών και πωλητών. Βασίζεται σε συνεχή συνεργασία για μεγάλο χρονικό διάστημα. Όταν σκέφτεσαι ένα έργο, όπως το Διεθνές Κέντρο Αεροπορικής Εκπαίδευσης στην Καλαμάτα, ένα έργο με ορίζοντα πάνω από 20 χρόνια, είναι κάτι σταθερό που λειτουργεί και συμβάλλει στην εδραίωση της περαιτέρω συνεργασίας. Εχουμε κοινές ασκήσεις, ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και φυσικά προμήθειες. Δεν πρέπει ποτέ να είμαστε ικανοποιημένοι με την οικονομική μας συνεργασία. Όταν σκεφτόμαστε τις πολιτικές της Ελλάδας να γίνει πύλη ενέργειας για την Ευρώπη, όλων των μορφών

ενέργειας, το Ισραήλ είναι ένας φυσικός εταίρος, όχι μόνο επειδή έχουμε φυσικό αέριο, αλλά είμαστε πολύ δυνατοί στην κλιματική τεχνολογία, στις τεχνολογίες πράσινης ενέργειας που μπορούν να ενσωματωθούν με τις ελληνικές εταιρείες και την ελληνική ατζέντα.

Εχουμε μεγάλα κύματα ισραηλινού τουρισμού τη χειμερινή περίοδο, όχι μόνο το καλοκαίρι, οπότε η Ελλάδα έχει γίνει συνήθεια για τους Ισραηλινούς;

Πριν από δεκαπέντε χρόνια η Ελλάδα δεν ήταν στον χάρτη του ισραηλινού τουρισμού. Οι περισσότεροι από τους κοντινούς μας τουρίστες πήγαιναν στην Τουρκία. Όταν εμφανίστηκε η σύγκρουση με την Τουρκία, ο αριθμός των Ισραηλινών τουριστών στην Τουρκία μειώθηκε δραστικά. Και οι Ισραηλινοί ανακάλυψαν την Ελλάδα. Επειτα από 2-3 χρόνια ο αριθμός των Ισραηλινών τουριστών που επισκέφθηκε την Τουρκία έφθασε ξανά τον αριθμό πριν από την κρίση. Αλλά οι άνθρωποι που ανακάλυψαν την Ελλάδα δεν εγκατέλειψαν την Ελλάδα. Οι Ισραηλινοί τουρίστες δεν επισκέπτονται μια φορά τον χρόνο. Η κόρη μου ήταν εδώ τέσσερις φορές πριν γίνω πρέσβης. Επίσης, οι Ισραηλινοί τουρίστες αφήνουν περισσότερα χρήματα από τον μέσο τουρίστα που προέρχεται από άλλες χώρες. Οι αγορές είναι μέρος της κουλτούρας μας, όπου κι αν πάμε. Υπάρχει και η επιχειρηματική διάσταση. Εφερε τους Ισραηλινούς να επενδύσουν στον τουρισμό στην Ελλάδα, κυρίως στον ξενοδοχειακό κλάδο και στον κλάδο του ελεύθερου χρόνου. Το δεύτερο είναι η κοινωνική πτυχή. Ο τουρισμός στην Ελλάδα είναι ένας ισχυρός κοινωνικός παράγοντας για να φέρει κοντά τις χώρες μας.

Η βιωσιμότητα του EastMed

Για την ενέργεια, υπάρχει αυτή η συζήτηση για τον EastMed. Πιστεύετε ότι ο αγωγός μπορεί να γίνει ή υπάρχουν άλλοι τρόποι για να φτάσει η ενέργεια στις ευρωπαϊκές αγορές;

Σε κυβερνητικό επίπεδο, Ισραήλ, Ελλάδα, Κύπρος δεσμευόμαστε πλήρως και δεν έχουμε αποστεί ούτε εκατοστό από τη δέσμευσή μας. Οσον αφορά τον EastMed, είναι κάτι που πρέπει να εξερευνηθούν αυτοί που θα εκτελέσουν το έργο. Και εδώ πάμε στον ιδιωτικό τομέα. Πρέπει να σκεφτούν τη βιωσιμότητα του έργου. Στο μεταξύ, πρέπει να σκεφτούμε τις επείγουσες ανάγκες τού σήμερα λόγω του πολέμου στην Ουκρανία. Η κρίση έκοψε περίπου 140 bcm από την παροχή φυσικού αερίου στην Ευρώπη και πρέπει να βρεθεί εναλλακτική λύση. Με αυτόν τον τρόπο, το Ισραήλ ήδη παίζει ρόλο. Εχουμε αρχίσει να παράγουμε περισσότερο από τα δικά μας κοιτάσματα και το εξάγουμε. Ο μόνος τρόπος για να εξαχθεί σήμερα από το Ισραήλ είναι μέσω της Αιγύπτου. Με τη μορφή LNG. Μπορούμε με αυτή την υποδομή να προμηθεύουμε περισσότερη ενέργεια την Αίγυπτο και την Ιορδανία και από εκεί την Ευρώπη. Ομως αυτή είναι απλώς μια βραχυπρόθεσμη λύση. Είναι μόνο ένα μέρος αυτού που χρειάζεται η Ευρώπη. Εξάγουμε συνολικά μόνο 10 bcm. Από αυτά τα 10 bcm, κάποια πηγαίνουν στην εσωτερική χρήση της Αιγύπτου και της Ιορδανίας.

ΠΗΓΗ: [ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 12.12.2022](#)

